

STRATEGISCH PLAN

ONZE ENERGIE
EN ONZE DESKUNDIGHEID
TEN DIENSTE VAN EEN LOKALE
ENERGIETRANSITIE
VOOR IEDEREEN

INHOUDSOPGAVE

- 1.** Inleiding
Boodschap van Karl De Vos en Fernand Grifnée **4**
- 2.** Missie en visie
Een sterke missie, een ambitieuze visie **6**
- 3.** De energienetten
Een van de belangrijkste troeven van Wallonië
om koolstofneutraal te worden **8**
- 4.** Een concrete strategie volgens 5 assen **22**
- 5.** Transversale hefboomen die het bedrijf mobiliseren **34**
- 6.** De middelen van onze ambities **38**
- 7.** ORES in enkele cijfers **46**

1.

INLEIDING

Boodschap van Karl De Vos en Fernand Grifnée

Karl De Vos

Voorzitter van
de Raad van Bestuur

Fernand Grifnée

Voorzitter van
het Directiecomité

Wij staan aan de vooravond van het laatste jaar van het strategisch plan 2021-2023. Dat plan bevestigde de missie van ORES, namelijk "Eenvoudigere energie, een eenvoudiger leven", en formuleerde een nieuwe visie, een nieuwe ambitie, namelijk "Onze energie en onze deskundigheid ten dienste stellen van een lokaal verankerde energietransitie voor allen."

Dat strategisch plan werkten wij uit in een nieuwe, ongekende en moeilijke context, namelijk deze van het jaar 2020, dat gekenmerkt werd door de Covid-19 pandemie en het opleggen van drastische maatregelen door de politieke overheden, waaronder een strikte lockdown van meerdere maanden. In deze crisissituatie bevestigden wij onze essentiële maatschappelijke rol en slaagden wij erin de continuïteit van onze kernactiviteiten te verzekeren, te beginnen met de elektriciteits- en gasdistributie.

Het was onze wens dit plan een tamelijk beperkte tijdlijn te geven, zodat de afloop zou samenvallen met het einde van de tariefperiode 2019-2023. Deze editie biedt dan ook de gelegenheid om de balans op te maken van de ambities die concreet verwezenlijkt werden op basis van het strategisch plan 2021-2023, maar ook om de eerste lessen te trekken uit de tariefperiode 2019-2023 en het gebruik dat ORES van het toegelaten inkomen heeft gemaakt. Een dergelijke oefening is essentieel om op een transparante manier verslag te kunnen uitbrengen over de manier waarop de middelen, die ORES ter beschikking heeft, geïnvesteerd werden, temeer daar deze gefinancierd worden via de tarieven.

De strategie van een bedrijf is geen lange kalme rivier. Zij is steeds gebaseerd op een projectie van wat er in de toekomst staat te gebeuren, hoe de socio-economische context gaat evolueren, wat de verwachtingen van de klanten zijn, welke technologische veranderingen ons te wachten staan, welke de beschikbaarheid van de middelen op de arbeidsmarkt zijn, enz. Deze onzekerheid zal het hoofdkenmerk worden van de jaren waarop dit strategisch plan betrekking heeft: na de aanvangsperiode die midden in een periode van wereldwijde pandemie viel, kende het de allesvernietigende overstromingen in juli 2021 en de economische crisis die het resultaat was van de oorlog in Oekraïne, die eind 2022 nog steeds woedt en de komende jaren waarschijnlijk zal blijven tekenen.

Deze niet te voorzien gebeurtenissen op een tot nu toe onuitgegeven schaal hebben onvermijdelijk hun impact gehad op het vermogen van ORES om zijn strategie ten uitvoer te brengen. Maar dankzij de inzet van onze teams kunnen wij een balans

opmaken waarop we trots moeten zijn! Gedurende heel deze woelige periode, waarbij wij op de eerste plaats denken aan de verschrikkelijke overstromingen van juli 2021, schoot ORES nooit tekort bij de uitvoering van zijn taken van openbare dienstverlening die van fundamenteel belang zijn voor het economisch en sociaal leven van de bevolking en bedrijven in Wallonië. In een compleet ontwrichte wereld blijft ons engagement, zoals uitgedrukt in ons motto "Eenvoudigere energie, een eenvoudiger leven", om er dagelijks voor onze klanten te zijn – en nog meer op moeilijke momenten – de hoeksteen van ons engagement, ons kompas, ons DNA. In de recente en dramatische crisis op het vlak van de energieprijzen, waarmee we momenteel af te rekenen hebben, neemt ORES ook zijn verantwoordelijkheid op door de klanten van de sociale leverancier zo goed mogelijk te begeleiden en door via soberheidsmaatregelen op het vlak van energie bij te dragen tot de collectieve inspanning.

In deze woelige jaren zullen wij er ook in geslaagd zijn de transformatie van ons bedrijf voort te zetten en deze in de toekomst te projecteren, om zo de uitdagingen van de toekomst aan te gaan en in te spelen op de groeiende verwachtingen ten aanzien van de distributienetbeheerders. De jaren 2022 en 2023 zijn cruciale jaren bij de voorbereiding van de volgende tariefperiode, die aanvankelijk van 2024 tot 2028 zou lopen. Maar om tijd te maken voor een kwaliteitsvol overlegproces, besloot de CWaPE eind oktober het begin van de nieuwe tariefmethodologie met een jaar uit te stellen, zodat 2024-2028 nu 2025-2029 wordt. Op het ogenblik dat wij deze woorden schrijven worden er dus gesprekken gevoerd over het methodologieproject 2025-2029 en eveneens over de wijze waarop de tarieven verlengd zullen worden tot eind 2024.

In 2022 maakte ORES een ver doorgedreven oefening om in een industrieel plan de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en hun impact op de distributienetten zo goed mogelijk in kaart te brengen. Dankzij met name de expertise van Climact, een gespecialiseerd bureau dat bijvoorbeeld de federale overheid al enkele jaren bijstaat, identificeerden wij verschillende mogelijke scenario's van ontwikkelingen in ge-

dragingen en technologieën als antwoord op de uitdagingen van de transitie en de energetische onafhankelijkheid, gekoppeld aan de strijd tegen de klimaatopwarming en de wil van Europa om zijn onafhankelijkheid op energievlak, onder andere ten opzichte van Rusland, te versterken.

Deze analyses tonen aan dat dit, welk ook het scenario is dat zich concreet zal voordoen, zal leiden tot grote veranderingen op het vlak van energieproductie, mobiliteit en verwarming. De gevolgen van deze drievoudige ontwikkeling op de distributienetten, die wij reeds vorig jaar beschreven – anders produceren, zich anders verplaatsen, anders verwarmen – werden duidelijk gedocumenteerd en het is de ambitie van ORES de afspraak met deze uitdagingen niet te missen.

Het jaar 2023 dat voor ons ligt wordt gekenmerkt door de gerechtvaardigde angsten en zorgen van burgers, ondernemingen en overheden over de omvang, duur en impact van de energieprijzen die de pan uitrijzen. Wij moeten bijdragen tot de collectieve inspanning om deze crisis te boven te komen, terwijl we toch de koers van de energietransitie en -onafhankelijkheid moeten blijven aanhouden, want zij vormen het enige duurzame structurele antwoord op de crisis die we momenteel doormaken.

ORES speelt een centrale rol bij deze belangrijke maatschappelijke evolutie en wil deze proactief ondersteunen. Het is onze ambitie om als facilitator op te treden voor onze klanten, van wie velen zich hulpeloos voelen wanneer zij met de huidige veranderingen geconfronteerd worden. In het kader van de gesprekken met de regulator over het toekomstige toegelaten inkomen zullen wij een ambitieus, geloofwaardig en doeltreffend industrieel plan verdedigen, dat berekend is op deze uitdagingen. Er zal een nieuw strategisch plan worden uitgewerkt om de verwezenlijking van dat industrieel plan te ondersteunen en voor ons duidelijke en solide bakens uit te zetten in een ontwrichte wereld die met de dag onzekerder wordt. Het gaat hier om een ingewikkelde en tegelijkertijd erg stimulerende context, waarin wij kunnen rekenen op de gewaardeerde en onontbeerlijke inzet van alle mannen en vrouwen die samen ORES vormen.

2.

MISSIE EN VISIE

Een sterke
missie, een
ambitieuze visie

Onze missie

EENVOUDIGERE ENERGIE, EEN EENVOUDIGER LEVEN

ORES als lokale onderneming voor openbare dienstverlening:

- **beheert de elektriciteits- en gasdistributienetten** en investeert in die netten in dienst van de gemeenschap, zodat burgers en bedrijven kunnen genieten van een kwaliteitsvolle bevoorrading.
- **bevordert de werking van de energiemarkten**: beheer van de nodige gegevens, installatie en opname van de meters, bekrachtiging en doorgeven van de meterstanden, beheer van de veranderingen van leverancier en verhuizen, enz.
- **voldoet aan de openbare dienstverplichtingen**, waaronder opdrachten met sociale inslag met het oog op de bestrijding van de energiearmoede.
- **staat in voor het beheer van de gemeentelijke openbare verlichting**.

De verschillende werkterreinen waarop ORES actief is hebben allemaal betrekking op energie. Zij omvatten steeds complexere technische activiteiten. Aangezien energie een essentiële basisbehoefte is voor het economische en sociale leven, heeft ORES zich tot taak gesteld de klanten deze complexiteit te besparen.

Het gaat er dus wel degelijk om de "energie en het leven eenvoudiger te maken" voor residentiële klanten, professionals en bedrijven, zodat zij zich volledig kunnen toeleggen op hun activiteiten en daarbij kunnen profiteren van efficiënte oplossingen en diensten die aan hun verwachtingen voldoen.

Onze ambitieuze visie

Een ambitieuze visie volgens vier assen:

- De wil om een hoofdrol te spelen en als **drijvende kracht van de energietransitie** te handelen.
- Aandacht voor alle gebruikers van het net, om ervoor te **zorgen dat iedereen wordt opgenomen** in het energiesysteem van vandaag en morgen.
- De gehechtheid aan het **nabijheidskarakter** van ORES, dat voor en met het lokale niveau werkt.
- Een **nieuwe ambitie inzake de rijkwijde van zijn activiteiten**: ORES zal aan de overheidsinstanties voorstellen zijn missies uit te breiden telkens wanneer dit maatschappelijk zinvol is en kan bijdragen tot de transitie en/of inclusie.

Deze visie bepaalt de koers die het bedrijf op middellange termijn wil volgen. Zij kan als volgt worden samengevat: "Onze energie en onze deskundigheid ten dienste van een lokaal verankerde energietransitie voor allen"

3. DE ENERGIENETTEN

Een van
de belangrijkste
troeven van
Wallonië om
koolstofneutraal
te worden

Als we huidige koers aanhouden stevenen we af op een opwarming van 4 graden tegen 2100. Maar het is nog steeds mogelijk de akkoorden van Parijs na te leven en de temperatuurstijging te beperken tot 2 graden. De klimaatverandering is niet dezelfde bij 4 graden als bij 2 graden. Bij 2 graden wordt bijvoorbeeld het risico op extreme hittegolven vermenigvuldigd met een factor 5,6. Bij 4 graden wordt dat 9,4. En dat hangt uiteindelijk af van ons vermogen om zo snel mogelijk koolstofneutraal te worden.

François Gemenne, onderzoeker, lid van het IPCC

Als reactie op de existentiële bedreiging die van de klimaatopwarming en de aantasting van het milieu uitgaat, heeft Wallonië zich ertoe verbonden het Europees Green Deal-beleid te volgen en tegen 2050 koolstofneutraal te worden. Het bereiken van dit doel betekent een vermindering van onze uitstoot van broeikasgassen, wat enkel mogelijk zal zijn als we diepgaande veranderingen zullen doorvoeren in de manieren waarop wij energie produceren en ons verplaatsen en verwarmen. Als toonaangevende energiedistributeur in Wallonië wil ORES die veranderingen bevorderen en zo zijn rol van versneller van de energietransitie ten volle spelen.

De gevolgen van de klimaatopwarming worden steeds zichtbaarder. Hittegolven, zware regenval, overstromingen, grondverschuivingen of nog het teloorgaan van de biodiversiteit treffen nu de hele wereld, en dus ook Europa. De situatie is uiterst zorgwekkend en het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) luidt regelmatig de alarmbel: zelfs als wij vandaag onze uitstoot van broeikasgassen

zouden stoppen, zou de klimaatverandering nog meerdere honderden jaren doorgaan. Om de schade van deze verandering voor ons milieu en onze levenskwaliteit te beperken, geeft het IPCC de te volgen koers aan: tegen het midden van de 21ste eeuw moet de koolstofneutraliteit bereikt zijn.

Koolstofneutraliteit

Koolstofneutraliteit is het evenwicht tussen de koolstofuitstoot en de opname van koolstof uit de atmosfeer door koolstofputten. Het gaat er dus om enerzijds de uitstoot van broeikasgassen door het gebruik van fossiele brandstoffen drastisch te verminderen, in het bijzonder in de sectoren van de energieproductie en het energieverbruik, en anderzijds voor de restuitstoot oplossingen in te zetten om koolstof uit de atmosfeer te halen, bijvoorbeeld door herbebossing, duurzaam landgebruik of de toepassing van innovatieve technologieën voor koolstofafvang.

Om België tegen 2050 koolstofneutraal te maken, moet onze houding ten opzichte van de energiekwestie een evolutie doormaken. Als distributienetbeheerder in 200 Waalse gemeenten bestelde ORES enkele maanden geleden een studie bij het adviesbureau Climact, dat openbare en privé-instellingen begeleidt bij de ontwikkeling en uitvoering van de energietransitie.

Het doel is de huidige en toekomstige maatschappelijke veranderingen te analyseren en hun impact op de evolutie van het elektriciteitsverbruik in Wallonië te evalueren.

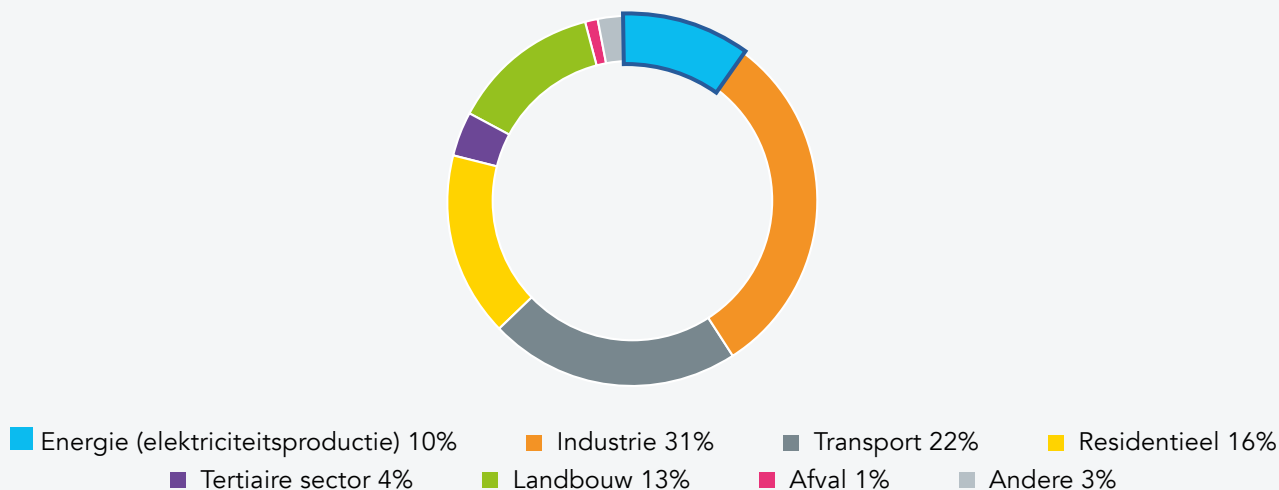
In het kader van zijn opdracht werkte Climact verschillende scenario's uit die Wallonië in staat zouden stellen deze doeltelling van koolstofneutraliteit tegen 2050 te concretiseren. Sommige trajecten zetten in op een evolutie van het gedrag en het aannemen van nieuwe levensstijlen, terwijl andere uitgaan van het principe dat vernieuwing op het vlak van koolstofarme technologieën het probleem grotendeels zou

moeten oplossen. De perspectieven die in de volgende paragrafen worden voorgesteld vinden hun oorsprong in de analyse van een centraal scenario genaamd "core 95", dat gebaseerd is op een evenwichtige benadering tussen de gedrags- en technologische antwoorden. De drie belangrijkste manieren van aanpakken worden verkend: anders energie produceren, anders bewegen en anders verwarmen.

3.1. Anders energie produceren

De productie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen en bijgevolg de ontvangstcapaciteit van het net moeten aanzienlijk verhoogd worden om de residentiële, industriële en mobiliteitssectoren in staat te stellen alternatieven voor fossiele brandstoffen te vinden.

Verdeling per sector van de uitstoot van broeikasgassen in Wallonië

Bron SPW – Waals agentschap voor lucht en klimaat (AWAC - 2019)

De elektriciteitsproductie is goed voor een aandeel van 10% in de uitstoot van broeikasgassen in Wallonië. De eerste uitdaging bestaat er dus in de energie anders te produceren, door het benutten van meer milieuvriendelijke bronnen, zoals zonne-energie, wind, waterkracht, biomassa en geothermie.

Vandaag dekt de productie uit hernieuwbare bronnen 15% van het bruto-eindverbruik van elektriciteit in Wallonië. Eind september 2022 had ORES op haar grondgebied, dat driekwart van het Gewest beslaat, 166.675 installaties voor de productie van hernieuwbare energie op haar netwerken aangesloten. Het is belangrijk te benadrukken dat 100% van de fotovoltaïsche productie en 95% van de windproductie rechtstreeks op het distributienet zijn aangesloten in plaats van op het transportnet. Deze verschuiving van een gecentraliseerd productiesysteem naar een grootschalig ecosysteem met meervoudige, gedecentraliseerde en weersafhankelijke productiebronnen maakte het noodzakelijk een begin te maken met een aanpassing van het net in zijn geheel, die de komende jaren zal worden voortgezet en versterkt.

Er werden aanzienlijke investeringen goedgekeurd om deze nieuwe multidirectionele energiestromen te kunnen opvan-

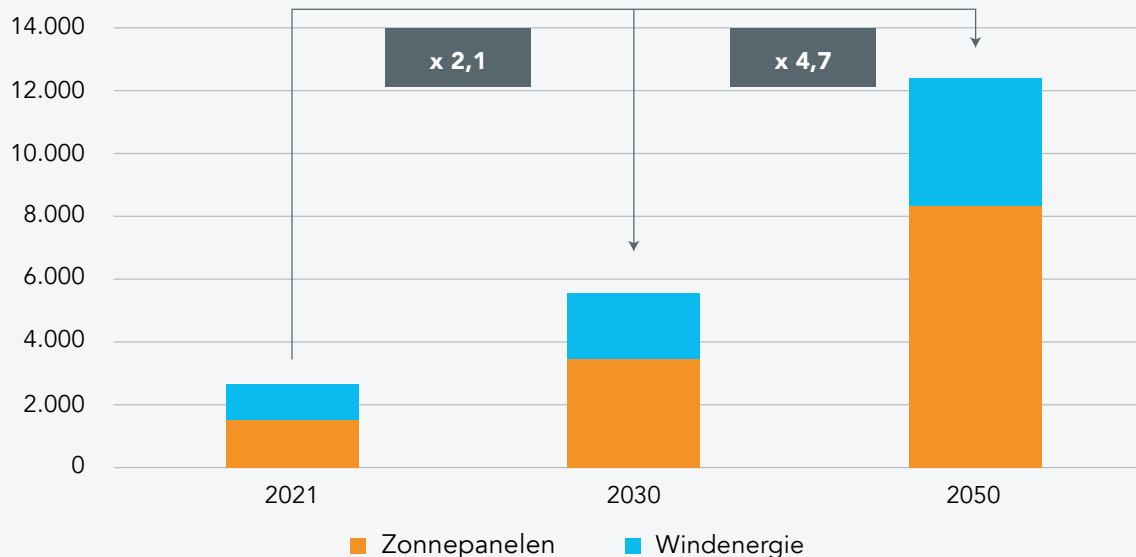
gen en om het intermitterend karakter van zonne- en windenergie te integreren. De modernisering van de infrastructuur en de netbeheertools (IT, telecom, kunstmatige intelligentie) stelde ons in staat al deze gedecentraliseerde producties met elkaar te verbinden en daarbij zoveel mogelijk te vermijden dat de stroomvoorziening van de klanten en de veiligheid verstoord werden.

In sommige woongebieden waar talrijke fotovoltaïsche installaties aanwezig zijn, gebeurt het echter al dat de ontvangstcapaciteit van het net ontoereikend wordt (wat ertoe kan leiden dat de installaties van de klanten uitgeschakeld worden en in veilige modus worden geplaatst). Wat de productie van windenergie betreft, kunnen er eveneens overschrijdingen van de ontvangstcapaciteit optreden, met name op het gebied van de infrastructuur van het transportnet, wat leidt tot een tijdelijke beperking van hun productie. Maar opdat Wallonië koolstofneutraal zou kunnen worden, wijst Climact erop dat het geïnstalleerd hernieuwbaar vermogen tegen 2030 moet verdubbelen en met bijna vijf vermenigvuldigd moet worden tegen 2050. Deze projectie gaat dus uit van aanzienlijke versterkte netinfrastructuren.

De klimaat-, energie-, geopolitieke en socio-economische crisissen die wij doormaken dwingen ons de energietransitie in Wallonië te versnellen. Als de juiste overheidsmaatregelen genomen worden zal bijna 50% van de elektriciteitsvoorziening van het land tussen dit en tien jaar van variabele hernieuwbare energiebronnen afkomstig zijn... Dit is zowel een gigantische uitdaging als een unieke kans om te evolveren naar een energiesysteem en netten die flexibeler, duurzamer en meer gedecentraliseerd zijn. De ontwikkeling en het beheer van het elektriciteitsnet zullen op die manier een optimale integratie van de hernieuwbare elektriciteitsproductie moeten garanderen, d.w.z. zoveel mogelijk de productieknelpunten vermijden en de kosten voor het injecteren van hernieuwbare elektriciteit minimaliseren.

Dr. Ir. Fawaz Al Bitar, Algemeen Directeur van EDORA

Evolutie van het in Wallonië geïnstalleerd hernieuwbaar vermogen (zonnepanelen en windenergie) [MWc]

Bron Climact (2022)

De toename van de hernieuwbare energievormen is een fundamenteel element om Wallonië in staat te stellen zijn klimaatdoeleinden te bereiken. Deze toename zal het op de eerste plaats mogelijk maken de uitstoot van broeikasgassen in de sector van de energieproductie te verminderen (10% van het

totaal van de uitstoot van broeikasgassen in Wallonië), maar ook andere sectoren, zoals de industrie (31% van de uitstoot van broeikasgassen), de woonsector (16%) of het transport (22%) te vergroenen door hen in staat te stellen fossiele energie te vervangen door energie uit hernieuwbare bronnen.

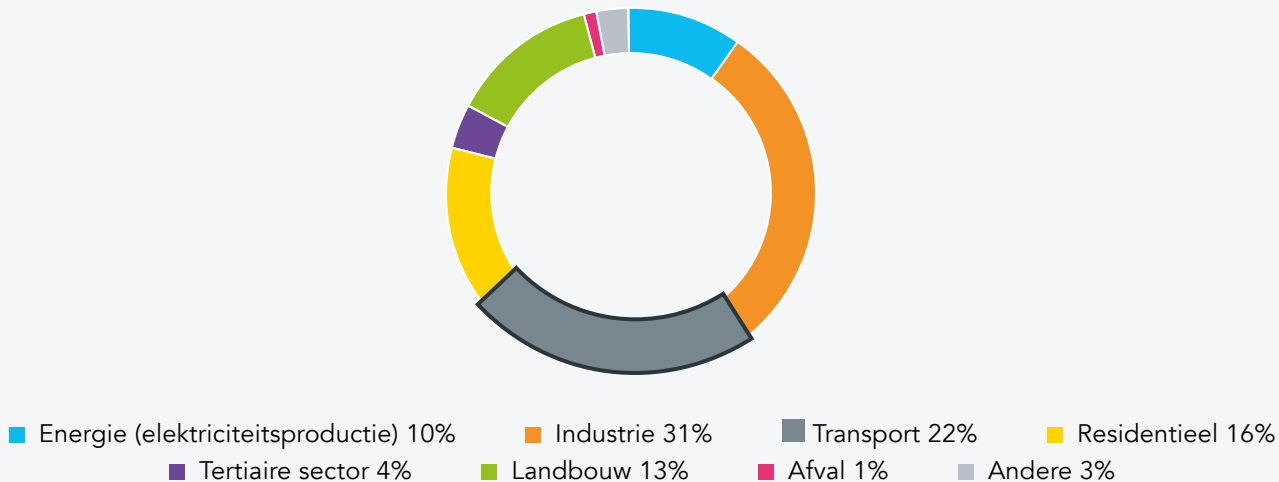
Voor particulieren is de elektrificatie de sleutelfactor van hun vergroening en hun deelname aan de decarbonisatie. En zonder een aangepast en intelligent distributienet (onontbeerlijk voor de ontvangst van de hernieuwbare productie, voor de elektrificatie van de warmteproductie voor huishoudelijk gebruik en voor de elektrische mobiliteit) zal het niet mogelijk zijn de regionale decarbonisatiedoelstellingen te bereiken.

Olivier Van der Maren, uitvoerend manager Energie, Klimaat en Mobiliteit bij het VBO

3.2. Zich anders verplaatsen

In Wallonië staat ons op zeer korte termijn een massale opkomst van elektrische voertuigen te wachten. Het distributienet moet voorbereidingen treffen om een gigantisch tankstation te worden om aan de oplaadbehoeften van deze voertuigen te voldoen.

Verdeling per sector van de uitstoot van broeikasgassen in Wallonië

Bron SPW – Waals agentschap voor lucht en klimaat (AWAC - inventaris maart 2022)

De mobiliteitssector, die bijna een kwart van de uitstoot van broeikasgassen in Wallonië vertegenwoordigt, moet ook een proces van diepgaande veranderingen doorvoeren om het Gewest in staat te stellen zijn klimaatambities te concretiseren.

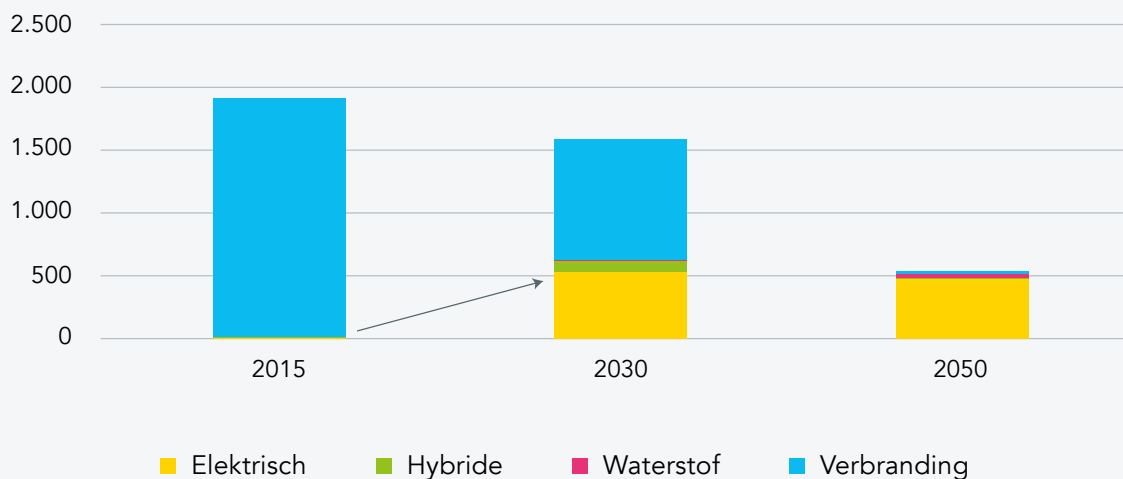
Climact preciseert in zijn verslag dat de toekomst van de mobiliteit bij betaalbare en milieuvriendelijke alternatieven voor de individuele auto ligt. Het adviesbureau volgt daarmee de regionale mobiliteitsstrategie (RMS) die op termijn een forse inkrimping van het wagenpark voorziet.

De *modal shift*, de actieve mobiliteit en de elektrificatie van de voertuigen zijn meerdere hefboomen die moeten worden ingezet om de vervoersgerelateerde uitstoot te beperken. Wat het netbeheer betreft, is het de massale en snelle opkomst van de elektrische auto die de sector ingrijpend zal veranderen. In de afgelopen maanden hebben Europese, federale en soms zelfs lokale politieke instanties meerdere versnellende impulsen aan de elektromobiliteit gegeven. Het einde van de verbrandingsmotor in 2035, de evolutie van de belasting op bedrijfsvoertuigen, een toegangsverbod voor de meest vervuilende auto's in

bepaalde grote steden (...) zijn allemaal stappen die de constructeurs en de automobilisten er voortaan toe aanzetten om liever voor elektriciteit dan voor benzine of diesel te kiezen.

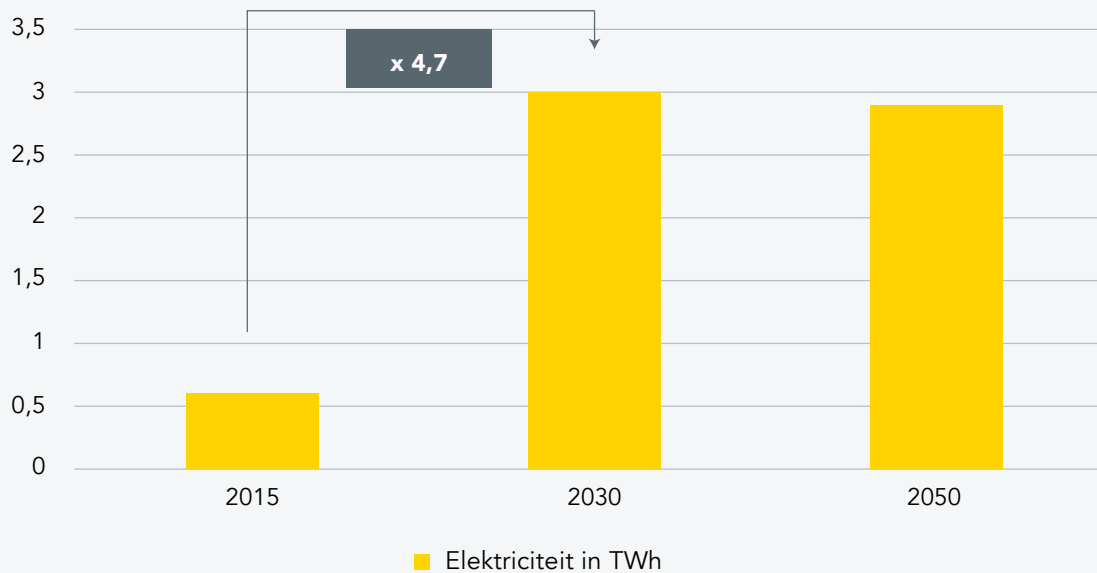
De scenario's van Climact tonen aan dat de overstap naar elektrische mobiliteit onontbeerlijk is voor het bereiken van de koolstofneutraliteit. Zo zouden er vanaf 2030 minstens 500.000 elektrische voertuigen op de Waalse wegen moeten rijden om te kunnen hopen goed op weg te zijn om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Samenstelling van het Waals wagenpark (per duizend voertuigen)

Bron Climact (2022)

Eindverbruik van elektriciteit in de transportsector in Wallonië (in TWh)

Bron Climact (2022)

Deze nakende en massale overstap van het wagenpark naar elektriciteit zal voor ORES uiteraard gevolgen hebben. Zo zal het net zich de nieuwe rol van "tankstation" moeten aanmeten en aan de oplaadbehoeften van deze voertuigen moeten voldoen. Een versterking van de distributie-infrastructuren is dan ook onontbeerlijk (overschakeling van het 3x230V-net naar het 3x400V+N-net) in veel gebieden,

zoals deze waar het verwachte aantal elektrische voertuigen hoger is dan het landelijk gemiddelde. Bijkomend moeten er andere maatregelen genomen worden om een gepast gedrag met betrekking tot het distributienet aan te moedigen, dit om te voorkomen dat de thuislaadstations te groot worden.

88%

van de voertuigen zal in 2050 volgens de Climact-studie elektrisch of plug-in hybride zijn. Nu al moet ORES zich daarop voorbereiden, want vanaf 2030 zullen er meer dan 500.000 elektrische auto's op onze wegen rijden, die thuis, in de stad of op kantoor zullen "tanken", dankzij het elektriciteitsdistributienet

De automobielsector brengt steeds meer oplaadbare elektrische auto's, lichte bedrijfsvoertuigen, vrachtwagens en motorfietsen op de markt. Voor het gebruik van deze voertuigen is een nieuw energetisch ecosysteem absoluut noodzakelijk. Oplaa infrastructuur bijvoorbeeld, die gemakkelijk met betaalbare groene stroom bevoorrad kunnen worden. Bovendien is een robuust en intelligent elektriciteitsnet essentieel om consumenten en bedrijven in staat te stellen deze voertuigen op een comfortabele manier te gebruiken voor een brede waaier van toepassingen. Meer dan ooit moet de consument centraal staan in het energiesysteem van morgen.

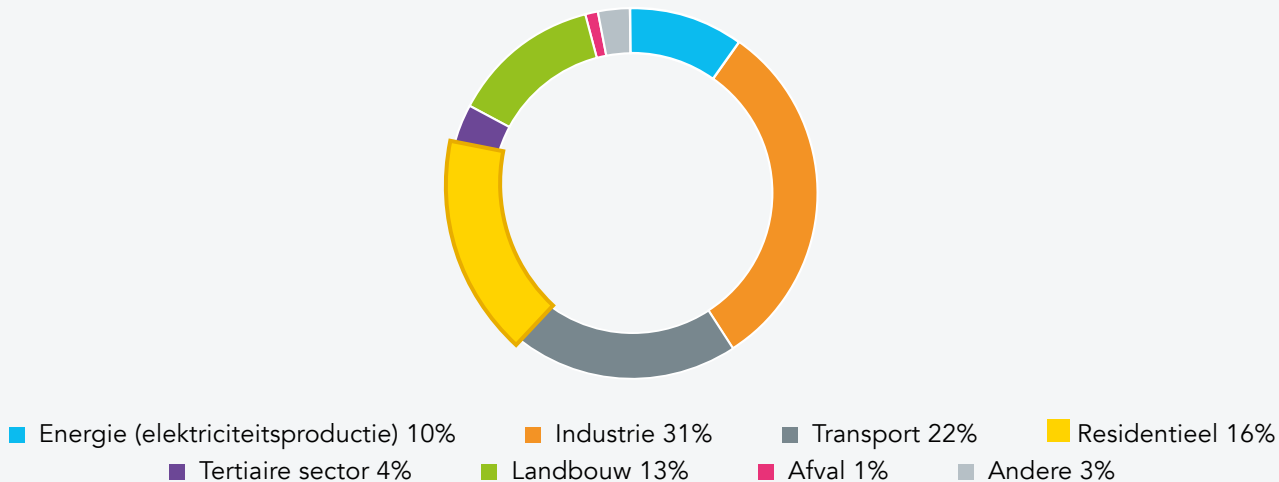
Andreas Cremer, CEO van FEBIAC.

3.3. Anders verwarmen

Beter geïsoleerde nieuwe, maar ook bestaande gebouwen in Wallonië moeten het energieverbruik doen dalen. Elektriciteit zal trouwens ook een belangrijke rol moeten spelen als het erom gaat ons warmteverbruik minder belastend te maken voor het milieu.

Verdeling per sector van de uitstoot van broeikasgassen in Wallonië

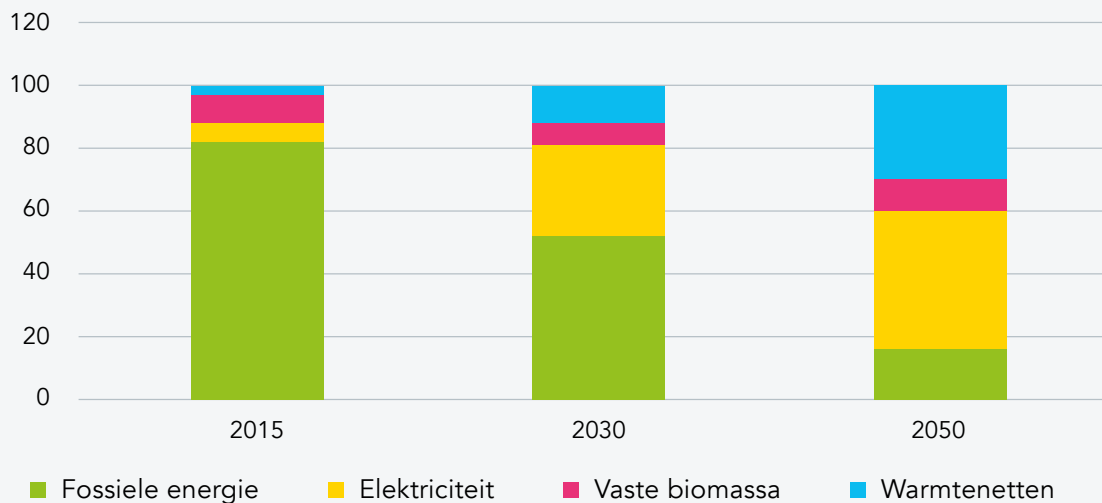

Bron SPW – Waals agentschap voor lucht en klimaat (AWAC - inventaris maart 2022)

Het koolstofvrij maken van de residentiële sector (16% van de uitstoot van broeikasgassen in Wallonië) is de derde hefboom voor het bereiken van de koolstofneutraliteit, die het beheer van de elektriciteitsdistributienetten zal beïnvloeden.

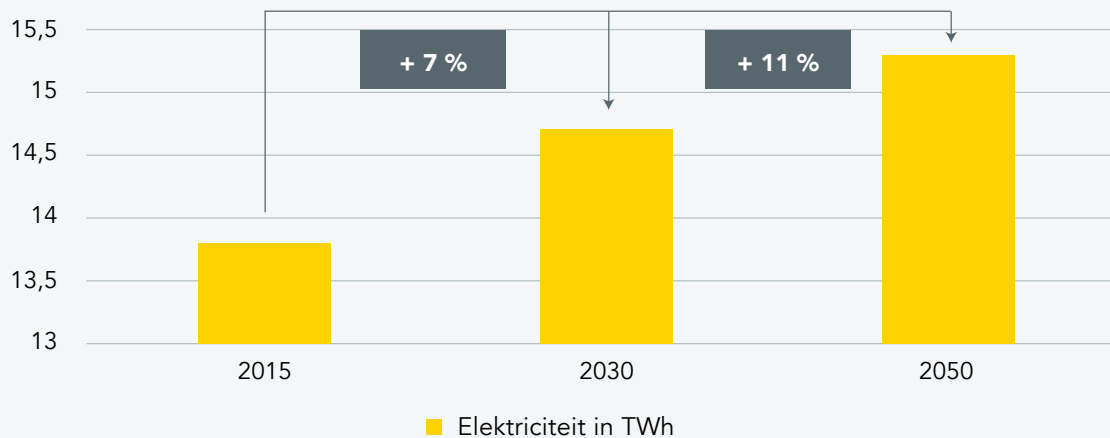
De hoge koolstofdioxide-uitstoot van onze woningen is het gevolg van overmatige verwarming als gevolg van slechte isolatie. De warmte ontsnapt namelijk, via muren, ramen, daken of zolders, in plaats van de woningen te verwarmen.

Energiemix op het vlak van verwarming in de residentiële sector (in %)

Bron Climact (2022)

Uiteindelijk elektriciteitsverbruik in de sector van de gebouwen in Wallonië (in TWh)

Bron Climact (2022)

De weg naar koolstofneutraliteit loopt langs een betere isolatie van de Waalse gebouwen, maar ook via de ontwikkeling van alternatieven op het vlak van verwarming. Ook hier weer zijn het elektrische technologieën (en met name deze van de warmtepomp) die momenteel de beste oplossingen lijken te bieden om het verbruik van fossiele brandstoffen te verminderen en optimaal gebruik te maken van de productie uit hernieuwbare bronnen.

Ondanks de toegenomen isolatie en de opkomst van hulpmiddelen die een betere controle van het verbruik zullen mogelijk maken (zoals digitale meters) zal de elektrificatie van de verwarming leiden tot een verhoging van 7% van het elektriciteitsverbruik in de residentiële sector in 2030 en van 11% in 2050. Opnieuw zal het distributienet deze toename moeten opvangen om zijn rol te kunnen spelen en de energietransitie mogelijk te maken.

44%

van de residentiële verwarmingsbehoeften zal volgens de studie die voor ORES door Climact werd uitgevoerd geëlektrificeerd zijn in 2050, tegen 6% vandaag.

3.4. Minder energie verbruiken ... maar meer elektriciteit

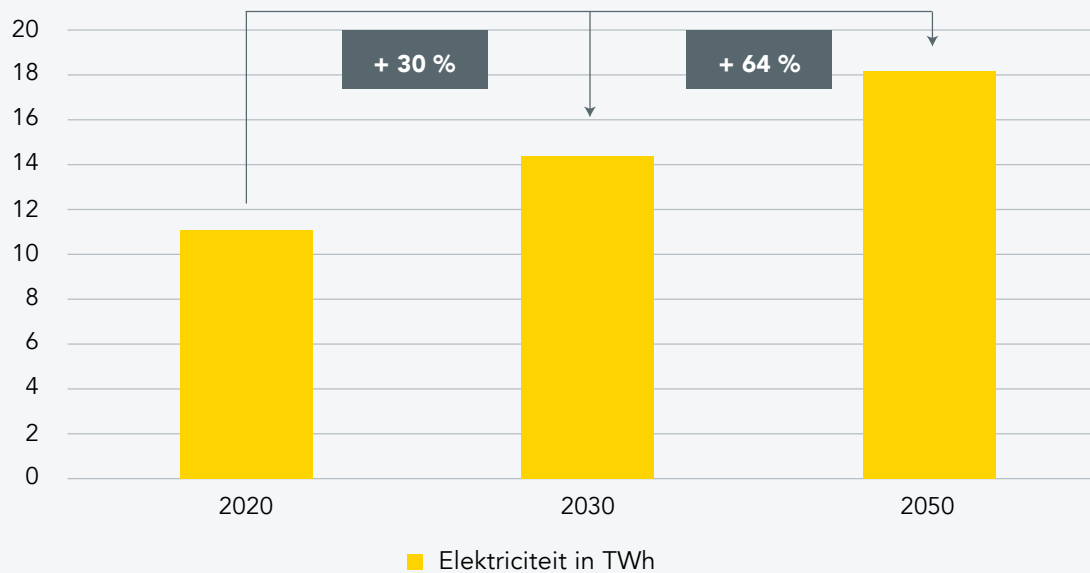
Uit de studie van Climact blijken twee belangrijke vereisten. Eerst en vooral moet ons energieverbruik gerationaliseerd worden en moet er naar een zekere energiesoberheid gestreefd worden. Welk traject er ook wordt uitgestippeld om de koolstofneutraliteit te bereiken, zal het nodig zijn dat Wallonië zijn verbruik terugschroeft. Climact heeft het in zijn hoofdscenario van zijn studie over een daling van het energieverbruik van 2,3 keer in de komende dertig jaar.

De tweede noodzaak is het elektrificeren van meerdere economische sectoren, om hen in staat te stellen zich van hun afhankelijkheid van fossiele energie te bevrijden. Hoewel de globale vraag naar energie gaat dalen, zal de vraag naar elektriciteit onverbiddeijk blijven toenemen

om de geleidelijke uitstap uit meer vervuilende “traditionele” brandstoffen te compenseren. Het consultancyteam van Climact bevestigt dat de hoeveelheid elektriciteit die door de netten van ORES zal stromen met 64% zou kunnen toenemen tegen 2050, met een aanzienlijke groei van 30% alleen al in het decennium 2020-2030.

Energie anders produceren. Zich anders verplaatsen. Anders verwarmen. Deze drie manieren om ons te helpen met het verminderen van onze uitstoot van broeikasgassen vormen een grote uitdaging voor de gemeenschap, de economische sectoren en natuurlijk de beheerder van het elektriciteitsdistributienet.

Eindverbruik van elektriciteit verdeeld door het net van ORES (in TWh)

Bron Climact (2022)

De trend naar elektrificatie binnen de samenleving is in feite de weerspiegeling van het concept van de energietransitie, dat door Wallonië wordt aangenomen maar ook op grotere schaal door de Europese Unie en de rest van de wereld. Nu het be-

nadrukt wordt dat wij in een noodtoestand op klimaatvlak zijn aanbeland, dienen we te onderstrepen dat de investeringen in het net om dit verschijnsel van elektrificatie te concretiseren zich voortaan op korte en middellange termijn situeren.

Elektrificatie is de sleutel tot het bereiken van een koolstofvrije samenleving en de distributienetten vormen de kern van deze energietransitie: om de nieuwe hernieuwbare productie op te vangen, maar ook voor nieuwe elektrische toepassingen. Daarom is het dringend noodzakelijk om massaal te investeren in de versterking en de "smartisering" van deze laatste.

Christian Buchel, lid van de raad van bestuur en Directeur Klant Territorium van Enedis, Voorzitter EDSO for Smart Grids

4. EEN STRATEGIE VOLGENS 5 ASSEN

1ste strategische as

Competitieve tarieven voor de verschillende klanten van ORES

Het is de bedoeling van ORES om al zijn klanten – residentieel, professioneel en zakelijk – in staat te stellen te profiteren van competitieve tarieven, ongeacht het geografisch gebied waar zij gevestigd zijn.

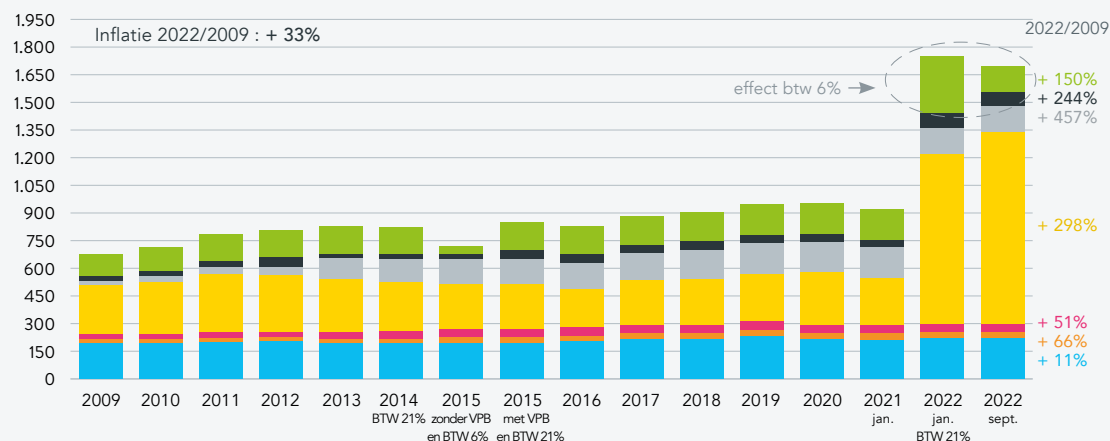
De doelstellingen zijn de volgende:

1. Stabiele distributietarieven

Sinds de oprichting van ORES in 2009 zijn de distributietarieven – zowel wat elektriciteit als wat gas betreft – stabiel gebleven (zie grafiek op de volgende bladzijde). ORES heeft zijn distributietarieven onder het inflatiepeil gehouden dankzij de intern geleverde inspanningen op het vlak van de productiviteit, waarbij de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten niettemin verbeterd werd en de energietransitie werd voorbereid.

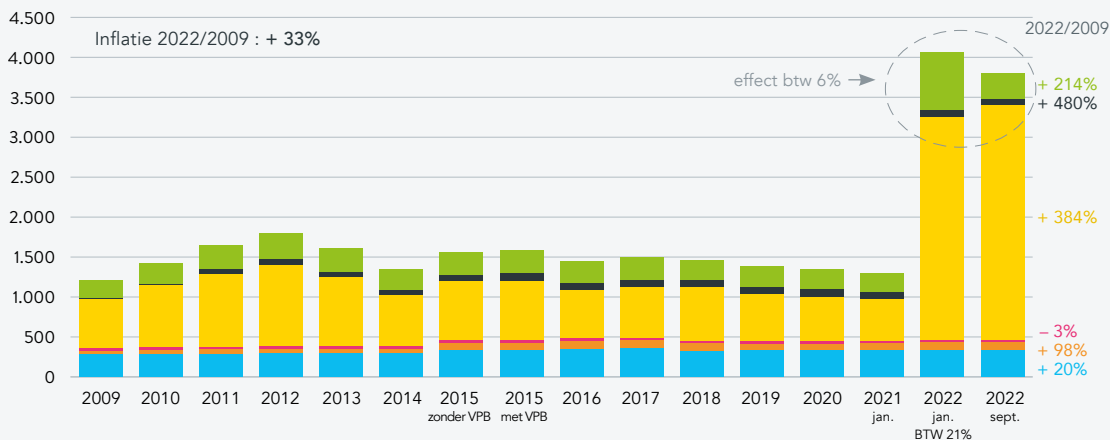
Totale elektriciteitsfactuur evolutie 2009-2022 (residentieel 3.500 kWh/jaar dubbel tarief)

* september 2022 BTW 6% maart - december en 21% januari - februari

■ Distributiekosten excl. overheidsbeslag en ODV ■ ODV ■ Transportkosten ■ Energie ■ Steun aan groene energie
 ■ Fed. bijdragen, fed. accijnzen, vennootschapsbelasting en ander overheidsbeslag ■ Bijdrage op de energie en btw

Totale gasfactuur evolutie 2009-2022 (residentieel 23.260 kWh/jaar)

* september 2022 BTW 6% maart - december en 21% januari - februari

■ Distributiekosten excl. overheidsbeslag en ODV ■ ODV ■ Transportkosten ■ Energie
 ■ Fed. bijdragen, fed. accijnzen en ander overheidsbeslag ■ Bijdrage op de energie en btw

Bronnen: ORES op basis van de tariefroosters van de transport- en distributienetten

De distributiekosten – voor elektriciteit en gas – voor de tariefperiode 2019-2023 werden berekend in 2017, dus vóór de energiecrisis die wij momenteel doormaken. Zij werden berekend op basis van een jaarlijkse inflatie van 1,575%, niet herzienbaar in de loop van de tariefperiode, terwijl de inflatie in september 2022 11,27% bereikte. De distributietarieven werden niet aangepast om deze inflatie te volgen en op een stabiel peil gehandhaafd en derhalve vormen zij een stabiliteitsfactor op de globale energiefactuur.

2. Implementering van een uitgebreid efficiëntieprogramma

ORES heeft sedert 2015 een **uitgebreid efficiëntieprogramma geïmplementeerd** om zijn kostenbasis structureel te verlagen en waarde te creëren:

- Wat de organisatie en de processen betreft, vond er begin 2022 een reorganisatie van het bedrijf plaats met als doel ORES in staat te stellen afgestemd te blijven op zijn omgeving in volle omwenteling – versnelling van de energietransitie, evolutie van de verwachtingen van de klanten en afnemers, enz. – en de onderneming performanter en soepeler te maken om op efficiënte wijze op de talrijke maatschappelijke uitdagingen in te spelen.
- Er werden meerdere acties van het **transformatieplan** ondernomen in een streven naar digitalisatie met het oog op meer efficiëntie:
 - Implementering van het project RPA (Robot Process Automation): het gaat om de automatisering van meerdere handmatige processen teneinde de productiviteit te verhogen en het leven van de medewer-

kers te vergemakkelijken door een toename van het aantal manuele invoerverrichtingen te vermijden.

- Implementering van de nieuwe toepassing voor het meer performante en intuïtieve beheer van de openbare verlichting.
 - Het online plaatsen van een performante applicatie die toelaat orthoschematische plannen van het distributienet te raadplegen.
 - Lancering van een nieuw platform voor opleiding en ontwikkeling (Talentsoft) voor alle medewerkers.
3. Er wordt nog steeds nagedacht over de **evolutie van de tariefstructuur** en dit kadert van de toekomstige tariefmethodologie.
 4. De **tariefperequatie** – één enkel distributietarief voor de klanten waarvan ORES de distributienetbeheerder is - werd in de herfst 2021 goedgekeurd en zal op 1 januari 2024 ingevoerd worden.

De centrale plaats van de klant binnen onze activiteiten

ORES wil al enkele jaren het leven van zijn klanten gemakkelijker maken bij de uitoefening van zijn verschillende beroepstaken. Het gaat erom ten volle rekening te houden met de verwachtingen en beperkingen van onze klanten en van hen de echte drijvende kracht achter onze acties, onze processen en onze organisatie te maken. In die context meten we hun tevredenheid en passen we onze aanpak regelmatig aan de geuite behoeften aan.

De doelstellingen zijn de volgende:

1. De “klantentrajecten” personaliseren door het integreren van tevredenheidsdoelstellingen

- Op basis van ontvangen meningen en commentaren die door de klanten van ORES geformuleerd werden, verbeteren de diensten van ORES voortdurend de brieven en formulieren die voor de klanten bestemd zijn en dit om ze gemakkelijker begrijpbaar te maken.
- Reeds meerdere jaren biedt ORES de dienst “Connect My Home” aan, die het voor de klanten mogelijk maakt aan onze diensten één enkele aanvraag te richten voor hun aansluitingen (elektriciteit, gas, water, telecommunicatie) zodat de werken bij hen in één enkele dag kunnen worden uitgevoerd (tijdswinst en minder administratieve rompslomp voor de klanten).

- ORES stelt aan zijn klanten voor de voorbereidende werken te verwezenlijken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden, via de dienst “Plus”.
- ### 2. Een kwaliteit van dienstverlening garanderen die voldoet aan de verwachtingen van de klanten

- Om de dienstverlening aan zijn klanten nog verder te verbeteren, maakt ORES eveneens het leven gemakkelijker voor zijn medewerkers die rechtstreeks met de klanten in contact staan. Om de door de klanten verwachte dienstverleningskwaliteit te kunnen bieden, kunnen de medewerkers van ORES en van het callcenter Comnexio rekenen op de ondersteuning van vereenvoudigde processen en performante IT-tools.
- ORES past zich aan aan de door zijn klanten gebruikte communicatiemiddelen en stelt hun voor met zijn diensten contact op te nemen via applicaties zoals Messenger (sociale media) en binnenkort ook via de berichtentool WhatsApp. Tegelijkertijd verzekert ORES steeds dezelfde dienstverleningskwaliteit, welk ook het door zijn klanten gekozen communicatiekanaal is: papier, digitaal, telefoon, sociale media.

- ### 3. Bij onze activiteiten de voorkeur geven aan digitale kanalen, in complementariteit met de traditionele kanalen, om redenen van efficiëntie, klanttevredenheid en kostenbeheersing.

Hoewel sommige klanten op dit ogenblik als communicatiekanaal voor hun contacten met de ORES-diensten nog steeds papier verkiezen, verwacht een groeiend aantal van hen een alsnog snellere en performante digitale communicatie. Om deze verwachtingen in te lossen, evolueert de website van ORES voortdurend:

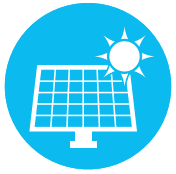
- Duurzame mobiliteit: aanbieden van een simulator om de klanten in staat te stellen te vernemen of hun thuisinstallatie het installeren van een laadpaal voor een elektrisch voertuig in hun woning toelaat.
 - Digitale meters: videoclips en vereenvoudigde illustraties om de voorafbetalingsfuncties van de digitale meters beter te begrijpen.
 - MyORES: het aanbieden van een portaal om de klanten die over een digitale meter beschikken in staat te stellen hun verbruik per maand, per dag of per kwartier op te volgen.
 - Het creëren van een website met proactieve informatie, in geval van incidenten (de overstromingen in de zomer van 2021 bijvoorbeeld) of voor informatie van algemeen belang (premies en energiesteun ingevolge beslissingen van de federale of regionale overheden).
- 4. De kansen die door de nieuwe marktontwikkelingen geboden worden promoten en erover informeren. We denken hierbij aan flexibiliteit of nieuwe vormen van energie-uitwisseling.**

De website van ORES stelt aan de klanten informatie ter beschikking over het delen van energie: hernieuwbare energiegemeenschappen (HEG), energie-

gemeenschappen van burgers, het delen van energie binnen eenzelfde gebouw en peer-to-peer uitwisseling. Om de voordelen van hernieuwbare energie voor een zo groot mogelijke groep toegankelijk te maken, biedt het delen van energie nieuwe perspectieven. Deze maken het mogelijk de productiemiddelen onder elkaar te verdelen, bijvoorbeeld door hernieuwbare energie-gemeenschappen op te richten. Binnen deze gemeenschappen wordt de energie lokaal geproduceerd, verdeeld door het openbaar distributienet en onder burens verbruikt. Een mooie manier om hernieuwbare energie in een korte omloop te gebruiken en een groter aantal burgers in staat te stellen deel te nemen aan de energietransitie en tegelijkertijd hun energiefactuur onder controle te houden.

In 2022 nam ORES actief deel aan het pilootproject LogisCER in Verviers. Dit project dat werd opgezet in samenwerking met de Universiteit van Bergen en de sociale huisvestingsmaatschappij Logivesdre, biedt aan 18 gezinnen, die huurders van sociale woningen zijn, de mogelijkheid om te profiteren van de lokale productie van groene energie.

ORES als versneller van de energietransitie

ORES stelt zijn activiteiten ten dienste van de energietransitie, investeert gericht in zijn net, zet nieuwe communicatietechnologieën in – net en meting – en bevordert partnerschappen om nieuwe oplossingen te ontwikkelen.

De gevolgen van de klimaatverandering worden steeds duidelijker zichtbaar en voelbaar voor de burgers. Hetzelfde geldt voor de gevolgen die voortvloeien uit de problemen met de energiebevoorrading op internationaal vlak. In dit kader, dat een bedreiging voor zowel onze levenskwaliteit als onze portemonnee vormt, is iedereen het er vandaag mee eens dat het noodzakelijk is de acties ten behoeve van de energietransitie te benadrukken. ORES, dat zich bewust is van de hefboomen waarover het beschikt om de verandering te versnellen, transformeert zijn netten en tools voor databeheer om de markt te doen evolueren naar nieuwe productie- en verbruiksvormen en de ontwikkeling van hernieuwbare energie te ondersteunen.

De doelstellingen zijn de volgende:

1. De aansluiting en de injectie van hernieuwbare energie bevorderen

In 15 jaar tijd heeft ORES aan zijn infrastructuur meer dan 166.600 productie-eenheden voor hernieuwbare elektriciteit aangesloten. Toch is dit nog maar het begin.

Met het oog op de Waalse klimaatdoelstellingen en de uit de pan rijzende energieprijzen in 2022, wordt er tegen 2030 een exponentiële groei van het aantal aansluitingsaanvragen voor fotovoltaïsche en windinstallaties verwacht (zie hoofdstuk 3). ORES neemt dit perspectief op in zijn industrieel plan, zowel om de stabiliteit van het net te handhaven als om zijn rol van facilitator te behouden voor al diegenen – huishoudens, bedrijven, professionals uit de energiesector,... – die contact met ORES zullen opnemen met het oog op de aansluiting en indienstelling van hun groene energieproductie.

2. De nodige investeringen doen om het beheer van de energiestroom in overeenstemming te brengen met de nieuwe werkelijkheid die door de energietransitie wordt veroorzaakt

Het net moet ook een “intelligent” net worden, opdat de toename van de gedecentraliseerde en onregelmatige producties niet zou plaatsvinden ten nadele van de bevoorradingskwaliteit van de klanten en van de veiligheid. Dit gebeurt door de ontplooiing van de digitale meting bij de klanten (in dit stadium werden er al 100.000 nieuwe digitale meters geplaatst), de implementering van afstandsbedieningssystemen en systemen voor controle op afstand in de elektriciteitscabines (2.736 cabines zijn “smart” geworden tegen eind september 2022, hetzij ongeveer 11% van het totale park) of nog de ontplooiing van een nieuwe tool voor besturing van het net vanop afstand (ORES stelde in 2022

Schneider Electric aan als leverancier van zijn nieuw geavanceerd systeem voor het dynamisch beheer van de distributie – ADMS).

3. De inzet van hernieuwbare energiegemeenschappen voor middenspanning mogelijk maken en hun uitbreiding naar laagspanning voorbereiden.

ORES heeft zijn expertise aangewend ten behoeve van verschillende pilotprojecten, soms uitgevoerd op het middenspanningsdistributienet met industrieën ("E-Cloud"-project in 2017-2020 in Doornik), soms op laagspanningsinfrastructuren met burgers – en meer bepaald kwetsbare burgers ("LogisCER"-project dat in mei 2022 in Verviers werd opgestart").

4. De rol van ORES als neutrale gegevensbeheerder tussen de energieleveranciers en de klanten doen evolueren in overeenstemming met de marktbehoeften.

Na een ontwikkelingsfase van meerdere jaren werd het federaal platform "Atrias" in 2021 gelanceerd. Dit gecentraliseerd systeem maakt een snellere inzet van toekomstige marktgerelateerde toepassingen mogelijk, ter ondersteuning van de energietransitie.

5. De uitrol van de elektrische mobiliteit ondersteunen, door de versterking van het net daar waar nodig, maar ook door het inrichten van een platform voor het beheer van gegevens in verband met het opladen van auto's. ORES test trouwens momenteel energieopslagsystemen met het oog op het bevorderen van de toename van het aantal laadstations voor elektrische voertuigen, waarbij tegelijkertijd de stabiliteit van het net ondersteund wordt.

6. De omschakeling van het gemeentelijk openbaar verlichtingspark naar LED voortzetten.

Openbare verlichting vertegenwoordigt 50% van de elektriciteitsfactuur van de gemeenten. De uitrol van de LED-technologie, gekoppeld aan de systematische daling van de lichtintensiteit tussen 22:00 en 6:00 u, leidt tot een gemiddelde verlaging van het verbruik van 60 tot 65%. ORES moderniseert op een homogene manier het volledige park in 10 jaar (2019-2029), waarbij in de loop van de vijf eerste jaren de voorkeur wordt gegeven aan de vervanging van industrieel verouderde bronnen (lampen die niet meer geproduceerd worden) en de meeste energieverlindende bronnen. Deze strategie maakt al vanaf de eerste jaren aanzienlijke energiebesparingen mogelijk. Wanneer de volledige operatie voltooid zal zijn voor de zowat 460.000 verlichtingspunten die vandaag door ORES beheerd worden, zal er jaarlijks een elektriciteitsverbruik van meer dan 110.000 MWh bespaard worden – wat overeenkomt met een jaarlijkse verlaging van de uitstoot met zowat 29.000 ton CO₂-equivalenten.

7. In navolging van wat er op het elektriciteitsnet gebeurt, de gasdistributie doen overschakelen naar hernieuwbare bronnen, dankzij de kansen die door de biomethanisatie in Wallonië geboden worden en via de voortzetting van de onderzoeken in verband met synthetische gassen (gegenereerd door het opvangen van de CO₂ van de fabrieken) of groene waterstof. ORES heeft onlangs de drie eerste injectie-eenheden voor biomethaan aangesloten op het distributienet (waardoor in het verbruik van ongeveer 10.000 huishoudens voorzien kan worden). In de herfst 2021 heeft ORES samen met zijn collega RESA ook zijn visie over de energietransitie van de gasdistributienetten voorgesteld aan het kabinet van de Waalse minister voor energie.

4de strategische as

Een bedrijf dat resoluut zijn verantwoordelijkheid opneemt

ORES wenst zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van zijn personeel op zich te nemen door over hun veiligheid en welzijn te waken en hen voor te bereiden op de toekomstige ontwikkelingen. ORES wil een maatschappelijk verantwoordelijk bedrijf zijn, dat de bekommernissen van zijn belanghebbenden tot de zijne maakt.

Er worden verschillende doelstellingen nagestreefd, waaronder met name:

1. De veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de werknemers en onderaannemers waarborgen.
 - In 2022 bekrachtigde ORES zijn globaal preventieplan voor de vijf volgende jaren. Het is een evolutief plan dat gebaseerd is op een multidisciplinaire en transversale aanpak.
 - Na een woelige periode ingevolge de COVID-19-crisis, reorganiseerde ORES in het najaar van 2020 de dagen die voor de aannemers in onderaanneming bestemd zijn. Het doel van deze uitwisselingsdagen is de versterking van het partnerschap en de samenwerking

met de teams van de onderaannemers, die dagelijks schouder aan schouder staan met de teams van ORES om de verschillende taken te volbrengen.

- Tegelijkertijd, in een algemeen kader van stijgende materiaal-en grondstofkosten, onderhoudt en verscherpt ORES de dialoog met de leveranciers en onderaannemers om gezamenlijk pragmatische oplossingen te vinden.
- 2. Het personeel voorzien van de juiste vaardigheden in een toekomstgericht vooruitzicht op werkgelegenheid, waarbij het anticipeert op de behoeften en handelt in een culturele omgeving die aan de strategie van het bedrijf is aangepast.**

Dit gebeurt door middel van nieuwe technologische opleidingen (bijvoorbeeld over de digitale meters of de vervanging van oude netinfrastructuren door nieuwe), maar ook door nieuwe vormingen inzake communicatie met de klanten, omgaan met verandering of op het vlak van de organisatie van het werk (dat vandaag voor een deel van het personeel hybride is geworden). ORES schenkt tot slot een heel bijzondere aandacht aan de ontwikkeling van het begrip intern *leadership*, met name op managementniveau, teneinde het personeel in staat te stellen sereen te kunnen omgaan met een buitenomgeving die steeds maar vluchtiger, onzekerder, complexer en onduidelijker wordt.

- 3. Het luisteren naar onze belanghebbenden en hun betrokkenheid versterken en structureren.**

- Er vinden voortdurend uitwisselingen plaats tussen ORES en al zijn belanghebbenden, bijvoorbeeld op Europees niveau binnen de Europese federaties van

distributienetbeheerders: EDSO (Europe's Distribution Systems Operators) of CEDEC (European Federation of Local and Regional Energy Companies).

- In België vinden er uitwisselingen plaats met zijn gelijken binnen Synergrid, de federatie van elektriciteits- en gasnetbeheerders in België, waarvan het momenteel het voorzitterschap uitoefent.
- Nog steeds op Belgisch niveau vinden er uitwisselingen plaats tussen ORES en zijn belanghebbenden binnen de energieafdeling van de CESE (Economische, sociale en Milieuraad van Wallonië), de Adviesraad voor elektriciteit en gas van de CREG (Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas), of de Commissie energie en klimaat van het VBO (Verbond van Belgische Ondernemingen). ORES raadpleegt eveneens zijn belanghebbenden over bijzondere onderwerpen, zoals zijn duurzaam ontwikkelingsbeleid of de kwestie van de digitale meters, binnen een opvolgingscomité dat op een specifieke manier is opgericht.

Een geëngageerde speler die zich inzet voor sociale inclusie en de strijd tegen energiearmoede

Energiearmoede is een groeiende zorg in Wallonië. ORES is een geëngageerde speler in het aanpakken van dit probleem en draagt bij tot het verbeteren van de sociale inclusie inzake de toegang tot de energietransitie (gedecentraliseerde productie, hernieuwbare energiegemeenschappen, enz.).

Om dit te verwezenlijken, werden er verschillende doelstellingen vastgelegd:

1. **Nog steeds meer willen zijn dan gewoon maar een uitvoerder van openbare dienstverplichtingen van sociale aard.**
 - ORES informeert zijn klanten op proactieve manier – via de website, de sociale media, de media – over de statuten waarop zij aanspraak kunnen maken, zoals dat van beschermde klant of conjunctureel beschermde klant, alsook over de beschikbare steunmaatregelen. Dergelijke informatie is des te belangrijker in het kader van een energiecrisis.
 - Tijdens de overstromingen in de zomer van 2021, was ORES de partner van de overheid voor de implementering van de steunmaatregelen voor getroffen klanten. De diensten van ORES namen trouwens

spontaan contact op met de getroffen klanten aan wie ORES energie levert, om hun vragen te beantwoorden, maar ook om hun steun te bieden en naar hen te luisteren.

- Als sociale leverancier heeft ORES tevens specifieke maatregelen genomen ingevolge de enorme stijging van de energieprijzen, teneinde zo goed mogelijk rekening te houden met de betalingsmogelijkheden van de zijn klanten.
2. **Partnerschappen met andere bij de strijd tegen energiearmoede betrokken spelers versterken (OCMW, vzw, sociale huisvestingsmaatschappijen, leveranciers, enz.) om samen onze acties te verbeteren en de inclusie op het gebied van de energie te versterken.**
 - ORES werkt samen met de OCMW's om een betere verspreiding mogelijk te maken van de informatie naar klanten die van de ingevoerde maatregelen en hulpmiddelen kunnen genieten.
 - ORES verzekert een gepersonaliseerde begeleiding binnen de LEC's (Lokale Energiecommissies) en draagt op die manier bij tot het vinden van oplossingen die aan de situatie van de meest kwetsbare klanten zijn aangepast.

3. Op basis van onze ervaring op het terrein maatregelen ter verbetering van de mechanismen ter bestrijding van energiearmoede identificeren, door middel van wijzigingen van onze procedures en/of het overheidsbeleid en het wettelijk en regelgevend kader.

4. Van de uitrol van digitale meters een instrument van sociale inclusie en versterking van de strijd tegen de energiearmoede maken.

ORES stelt een platform voor het beheer van voorafbetalingen ter beschikking van de klanten die over een digitale meter met voorafbetalingsfunctie beschikken. Op die manier hoeven de klanten zich niet meer te verplaatsen en kunnen zij hun energie online voorafbetalen.

5. TRANSVERSALE HEFBOMEN DIE HET BEDRIJF MOBILISEREN

Om Wallonië te helpen bij het verwezenlijken van de energietransitie, speelt ORES in op zijn sterkte: zijn human resources en technologische expertise. Sedert 2020 put het bedrijf ook inspiratie uit de uitwisselingen met zijn belanghebbenden om zijn beleid voor duurzame ontwikkeling op te bouwen.

Bedrijfscultuur, beheer van de human resources en aanpassingsvermogen aan veranderingen

De energietransitie vraagt om nieuwe tools en nieuwe werkprocedures voor de netbeheerder. Hoewel bepaalde evoluties die nodig zijn voor de transitie – afstandsbediening van de cabines, digitale meting, enz. – soms synoniem zijn met tijdsinstaan vanuit operationeel oogpunt, leiden zij er meestal toe dat het beroep of de beroepen complexer worden.

Binnen de organisatie moeten de medewerkers voortaan hun deskundigheid op het gebied van elektriciteit en/of gas onderhouden en ontwikkelen, terwijl ze zich vorming inzake nieuwe technologieën eigen moeten maken: digitalisering, data, enz.. Tegelijkertijd moeten de personeelsleden van ORES in staat zijn hun dagelijkse taken te blijven uitvoeren,

een hoog kwaliteitsniveau van de dienstverlening te handhaven en te voldoen aan de nieuwe verwachtingen en eisen van de klanten.

In deze context van veranderingen die steeds maar versnellen en algemener worden, waakt het bedrijf over de efficiëntie en veerkracht van zijn personeelsleden, door te vertrouwen op een beleid inzake personeelsbeheer dat is toegespitst op uitwisselingen, vertrouwen, vorming en welzijn op het werk. ORES schenkt ook heel in het bijzonder aandacht aan de ontwikkeling van het leiderschap van zijn managers, opdat deze eveneens de verandering zouden bevorderen en de waarden en de cultuur van de organisatie aan de teams zouden doorgeven.

Het transformatieplan

Om zijn activiteiten in de richting van de energietransitie te doen evolueren, stelde ORES reeds enkele jaren geleden een transformatieplan op. Zijn reden van bestaan is de volgende: alle toekomstgerichte werken coördineren en toezien op hun verwezenlijking met inachtneming van de beschikbare termijnen en budgetten.

In de afgelopen jaren werden aldus talrijke programma's en projecten tegelijk uitgevoerd, waarbij een aanzienlijk deel van de menselijke en financiële middelen van de onderneming gemobiliseerd werden. Enkele daarvan zijn: de programma's "Smart Grid" (opzetten van een intelligent netwerk met het oog op een versterkte opvangcapaciteit van hernieuwbare energie), "Switch" (uitrol van de digitale meters bij de klanten), "Atrias" (het inrichten van een platform voor gegevensuitwisseling en definiëring van nieuwe processen tussen de bedrijven die actief zijn op de energiemarkt), "Data" (versterking van de rol van gegevensbeheerder van ORES), enz...

Deze verschillende werken zijn uiteraard nauw met elkaar verbonden. Met het oog op goed bestuur heeft ORES een specifieke directie opgericht om de transformatieacties aan te sturen. Deze directie heeft eveneens als taak de evoluties van het beroep op langere termijn te bestuderen en innoverende oplossingen te testen, zoals bijvoorbeeld de hernieuwbare energiegemeenschappen.

Het beleid inzake duurzame ontwikkeling

In 2021 maakte het bedrijf een oefening om zijn beleid op dit gebied te herzien teneinde zijn MVO-verplichtingen (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) te synthetiseren en te stroomlijnen, waarbij gezorgd werd voor een sterkere afstemming op zijn strategische assen. Zes actielijnen voor de aanpak van de prioritaire uitdagingen van de eind 2020 vastgestelde materialiteitsmatrix werden in nauw verband met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties gedefinieerd.

Deze actielijnen werden vertaald naar engagementen en initiatieven, waarvan de efficiëntie gemeten en opgevolgd wordt aan de hand van 24 indicatoren.

Om dit beleid te implementeren, voerde ORES een MVO-coördinatie in. Deze transversale organisatorische structuur, verbonden met de Corporate-directie van het bedrijf, is de drijvende kracht achter de permanente verbeteringsmaatregelen en verzekert een trimestriële controle van de vordering van de actieplannen.

De zes actielijnen van ons MVO-beleid (ten opzichte van de 17 SDG)

Bron ORES en SDG van de Verenigde Naties

6. DE MIDDELEN VAN ONZE AMBITIES

Het strategisch plan 2021-2023 van ORES maakt deel uit van de meerjarige reguleringsperiode die door de Waalse energieregulator (CWaPE) is ingevoerd voor de jaren 2019 tot 2023, en dit op het einde van de "overgangsperiode" van vier jaar sinds de overdracht van de tariefbevoegdheid van het federale naar het gewestelijk niveau in juli 2014.

De methodologie 2019-2023 werd op 17 juli 2017 door de regulator gepubliceerd. De belangrijkste principes zijn de volgende:

- Definitie van een kosten- en investeringsenveloppe ter dekking van het industrieel plan van ORES gedurende de bedoelde periode (het totaal toegelaten inkomen, dat in werkelijkheid een stelsel voor de plafonnering van de inkomsten is van het "revenue cap"-type);
- Het aanmoedigend karakter, voornamelijk door een uitbreiding van de controleerbare kostenbasis, de invoering van een jaarlijkse verbeteringsfactor van de productiviteit (X-factor) en de mogelijkheid van bijkomende budgetten voor innovatieve projecten.

Deze tariefmethodologie 2019-2023 voorziet in de goedkeuring van de tarieven van de DNB in twee fasen: eerst de goedkeuring van de totale toegelaten inkomsten, vervolgens de omzetting van deze inkomsten in tarieven.

Het totaal toegelaten inkomen van de DNB is voornamelijk samengesteld uit de volgende elementen:

- de netto bedrijfslasten (controleerbare netto lasten / niet-controleerbare lasten en opbrengsten);
- de netto lasten in verband met specifieke projecten;

- de billijke winstmarge;
- de kwaliteitsfactor;
- in voorkomend geval, het aandeel van de regulatorische saldi.

De tabellen op de volgende pagina's tonen de door de CWaPE goedgekeurde toegelaten inkomsten van ORES voor de periode 2019-2023, met de nadruk op het lopend jaar (2022) en het volgend jaar (2023).

Ze kunnen worden gelezen als een raming van het resultaat waarin:

- Het toegelaten inkomen de omzet van ORES is.
- De controleerbare en niet-controleerbare lasten de bedrijfslasten zijn.
- De billijke marge toelaat de financiële lasten te dekken, evenals de vergoeding van de geïnvesteerde kapitalen (winst).

Toegelaten inkomen ELEKTRICITEIT goedgekeurd door de CWaPE voor de periode 2019-2023 - k€

Controleerbare netto lasten

Controleerbare netto lasten buiten ODV

Netto lasten buiten netto lasten i.v.m. de activa

Netto lasten i.v.m. de activa

Controleerbare lasten ODV

Vaste netto lasten met uitsluiting van afschrijvingslasten

Variabele netto lasten met uitsluiting van afschrijvingslasten

Afschrijvingslasten

Niet-controleerbare lasten en opbrengsten

Buiten ODV

Lasten en opbrengsten afkomstig van transitfacturen uitgereikt of ontvangen door de DNB

Lasten afkomstig van aankoopfacturen voor elektriciteit uitgereikt door een commerciële leverancier ter dekking van verliezen op het elektriciteitsnet

Lasten afkomstig van facturen uitgereikt door de vennootschap FeReSO in het kader van de verzoeningsprocedure

Wegenisretributie

Fiscale last voortvloeiend uit de toepassing van de vennootschapsbelasting

Andere belastingen, taksen, heffingen, extra belastingen, onroerende en roerende voorheffingen

Responsabiliseringsbijdragen RSZPPO

Niet-gekapitaliseerde pensioenlasten

ODV

Lasten afkomstig van aankoopfacturen voor elektriciteit uitgereikt door een commerciële leverancier voor de bevoorrading van het eigen cliënteel van de DNB

Distributielasten gedragen door de DNB voor de bevoorrading van het eigen cliënteel

Transportlasten gedragen door de DNB voor de bevoorrading van het eigen cliënteel

Opbrengsten afkomstig van de facturatie voor de levering van elektriciteit aan het eigen cliënteel van de distributienetbeheerder alsook het bedrag van de door de CREG gestorte compensatie

Lasten i.v.m. de aankoop van groene certificaten

«Qualiwatt»premies gestort aan de gebruikers van het net

Lasten afkomstig van facturen uitgereikt door de vennootschap FeReSO in het kader van de verzoeningsprocedure

Vergoedingen gestort aan de elektriciteitsleveranciers en voortvloeiend uit de vertraging bij het plaatsen van de budgetmeters

Netto lasten in verband met specifieke projecten

Variabele netto lasten

Vaste netto lasten

Niet-controleerbare netto-lasten

Billijke marge

Buiten ODV

ODV

Aandeel van de regulatoire saldi voorgaande jaren

TOTAAL

	Budget 2022	Budget 2023
	342.290	344.513
	300.478	302.544
	177.728	177.862
	122.749	124.683
	41.812	41.969
	34.954	34.980
	2.320	2.379
	4.538	4.610
	110.393	109.581
	96.043	95.993
	-1.307	-1.330
	31.939	32.522
	835	835
	30.375	30.853
	29.759	30.036
	68	69
	0	0
	4.374	3.007
	14.349	13.588
	5.330	5.503
	10.337	10.509
	4.879	4.960
	-19.197	-19.497
	1.546	1.639
	11.455	10.475
	0	0
	0	0
	22.233	21.647
	11.361	13.027
	11.716	10.238
	-844	-1.618
	106.293	107.213
	105.481	106.384
	811	830
	6.410	-660
	587.619	582.294

Toegelaten inkomen GAS goedgekeurd door de CWaPE voor de periode 2019-2023 - k€

Controleerbare netto lasten

Controleerbare netto lasten buiten ODV

Netto lasten buiten netto lasten i.v.m. de activa

Netto lasten i.v.m. de activa

Controleerbare netto lasten ODV

Vaste netto lasten met uitsluiting van afschrijvingslasten

Variabele netto lasten met uitsluiting van afschrijvingslasten

Afschrijvingslasten

Niet-controleerbare lasten en opbrengsten

Buiten ODV

Lasten afkomstig van facturen uitgereikt door de vennootschap FeReSO in het kader van de verzoeningsprocedure

Wegenisretributie

Fiscale last voortvloeiend uit de toepassing van de vennootschapsbelasting

Andere belastingen, taksen, heffingen, extra belastingen, onroerende en roerende voorheffingen

Responsabiliseringsbijdragen RSZPPO

Niet-gekapitaliseerde pensioenlasten

ODV

Lasten afkomstig van aankoopfacturen voor gas uitgereikt door een commerciële leverancier voor de bevoorrading van het eigen cliënteel van de DNB

Distributielasten gedragen door de DNB voor de bevoorrading van het eigen cliënteel

Opbrengsten afkomstig van de facturatie voor de levering van gas aan het eigen cliënteel van de distributienetbeheerder alsook het bedrag van de door de CREG gestorte compensatie

Vergoedingen gestort aan de gasleveranciers en voortvloeiend uit de vertraging bij het plaatsen van de budgetmeters

Lasten en opbrengsten i.v.m. de aankoop van SER-gas

Lasten afkomstig van facturen uitgereikt door de vennootschap FeReSO in het kader van de verzoeningsprocedure

Netto lasten in verband met specifieke projecten

Vaste netto lasten

Variabele netto lasten

Niet-controleerbare netto lasten

Billijke marge

Buiten ODV

ODV

Aandeel van de regulatoire saldi vorige jaren

TOTAAL

	Budget 2022	Budget 2023
	115.870	116.829
	90.735	91.497
	44.484	44.518
	46.251	46.979
	25.135	25.332
	13.742	13.753
	928,62	950,43
	10.464	10.629
	31.954	31.843
	30.288	30.147
	0	0
	17.621	17.621
	11.468	11.644
	43	44
	0	0
	1.156	839
	1.666	1.696
	4.859	4.939
	6.149	6.255
	-9.342	-9.497
	0	0
	0	0
	0	0
	11.260	10.860
	5.824	5.445
	5.109	4.985
	327	430
	54.575	55.722
	46.793	47.718
	7.782	8.004
	-433	-493
	213.227	214.761

De volgende tariefperiode had van 2024 tot 2028 moeten lopen. Om tijd te maken voor een kwaliteitsvol overlegproces, besloot de CWaPE eind oktober het begin van de nieuwe tariefmethodologie met een jaar uit te stellen, zodat 2024-2028 nu 2025-2029 wordt. De besprekingen betreffen momenteel het methodologieproject 2025-2029 en eveneens de verlengingsmodaliteiten van de tarieven tot eind 2024.

ORES baat elektriciteits- en gasnetten uit met een gereguleerde waarde van bijna 3,9 miljard euro, met inbegrip van de IT-toepassingen, -ontwikkelingen en -systemen ter waarde van ongeveer 55 miljoen euro. Het daadkrachtig beleid van ORES vertaalt zich in een groei van meer dan 5% van de RAB (regulated asset base) over de periode 2020-2030.

Dankzij de toegelaten inkomsten kan ORES beschikken over de middelen die nodig zijn voor de verwezenlijking en de implementering van een ambitieus investeringsplan, in toepassing van de visie van ORES en van zijn strategische doelstellingen.

De drie belangrijkste luiken van het investeringsplan hebben betrekking op:

- Het elektriciteitsnet
- Het gasnet
- De transformatie van het bedrijf.

Het investeringsprogramma voor elektriciteit voorziet 211 miljoen euro in 2023 voor:

- Het ondersteunen van de energietransitie: verhoging van de vermogens van de hoog- en laagspanningsnetten (vervanging van de secties, overschakeling naar 400V voor de laagspanningsnetten, geleidelijk afstappen van 6kV,...), versnelling van de ontplooiing van de digitale meters, enz..

- De veerkracht van de netten verbeteren: bovengrondse lijnen ingraven en betrouwbaarder maken, vanop afstand gecontroleerde cabines, enz...
- Geleidelijk de modernisering van de netten versnellen: in het bijzonder de uitrusting met hoog- en laagspanningscabines en de hoogspanningsnetten, enz..

Bovendien:

- voorziet ORES meer dan 7.500 nieuwe aansluitingen, 250 km nieuw laagspanningsnet en een uitbreiding met 100 km van het hoogspanningsnet.
- 400 hoog- of laagspanningscabines zouden vervangen of gerenoveerd moeten worden.
- Het ingraven van bovengrondse lijnen zal worden voortgezet over een afstand van meer dan 135 km, evenals de vervanging van het verouderd bovengronds koperen net.
- 250 km ondergrondse hoogspanningskabels zullen vervangen worden.

Ter aanvulling van deze werken past ORES zijn netstructuur aan om de energiestromen beter te kunnen meten en in staat te zijn het net vanop afstand opnieuw te configureren en zijn telecomnetten te versterken, bijvoorbeeld door gebruik te maken van glasvezel (145 km kokers voor glasvezel).

Het investeringsprogramma voor gas besteedt eveneens middelen ter waarde van 103 miljoen euro om de goede uitbating van het net te verzekeren, waarbij de conversie van de netten en de aansluitingen bij de overgang van arm gas naar rijk gas verzekerd worden.

De investeringsprogramma's voor elektriciteit en gas voorzien eveneens de nodige middelen voor de ontplooiing van de technologieën inzake digitale meting.

In het kader van het transformatieplan zal **ORES 53 miljoen euro besteden aan het beheer van projecten en een herziening van zijn bedrijfsarchitectuur**.

Zonder competente en geëngageerde medewerkers kan er echter niets verwezenlijkt worden. Uitgaande van deze vaststelling geeft de directie van de Personeelsafdeling van ORES prioriteit aan drie noodzakelijke vereisten.

1. Op de eerste plaats de beschikbaarheid van de middelen: het gebrek aan geschoolde arbeidskrachten laat zich niet enkel voelen voor technische en IT-profielen, maar ook voor talrijke andere beroepsgroepen. Dat is de realiteit in België en een zorg van de onderneming in het licht van vele werken die de energietransitie met zich zal meebrengen.
2. Vervolgens is er de kwestie van het vermogen om zich aan te passen aan veranderingen: zoals reeds gezegd worden

onze medewerkers geconfronteerd met een permanent veranderende omgeving. Wij moeten hen begeleiden en geruistellen over deze evoluties, vaardigheden ontwikkelen die zij morgen zullen nodig hebben, evenals hun aanpassingsvermogen en hun veerkracht.

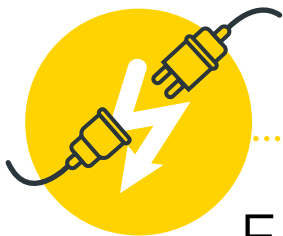
3. Tot slot, de verwerving van vaardigheden: de constante evolutie van diverse technologieën vereist dat wij anticiperen op onze behoeften op het gebied van toekomstige vaardigheden, door de vaardigheden van onze teams up-to-date te houden, door het personeel die voor een verandering op het gebied van hun vak staan te begeleiden en door personeel met de vaardigheden die we nodig hebben aan te werven.

Het laatste middel om onze doelstellingen te bereiken is de beheersing van nieuwe digitale en informatietechnologieën. De beheersing van die digitale en informatietechnologieën is essentieel voor het optimaliseren van de productie van groene energie, de distributie, het verbruik en morgen misschien zelfs de opslag, teneinde het geheel van de schakels van het elektriciteitsnet, van de producent tot de eindgebruiker, beter te coördineren. Deze beheersing is ook heilzaam voor de klant, vermits ze de ontwikkeling van nieuwe diensten, een vlottere communicatie, snellere tussenkomsten, enz. ... mogelijk maakt. Deze beheersing is tot slot noodzakelijk om zich te beschermen tegen risico's van buitenaf, die groter zijn dan in het verleden, zoals cyberaanvallen of datalekken.

Van jaar tot jaar heeft ORES zijn IT-directie gespecialiseerd en versterkt, teneinde de meest aangepaste tools te kiezen, tegen de beste prijs, en de strategie van de onderneming in staat te stellen zich vanuit operationeel oogpunt te concretiseren.

7. ORES IN ENKELE CIJFERS

Elektriciteit

(in 2021)

1.392.186

bediende klanten

52.058 km

aan distributienetten

12.032.198 MWh

verdeeld op de netten

36.866

beschermde klanten

33.506

actieve budgetmeters

Gas

(in 2021)

522.365

bediende klanten

10.111 km

aan distributienetten

15.226.916 MWh

verdeeld op de netten

18.189

beschermde klanten

18.335

actieve budgetmeters

Gemeentelijke openbare verlichting

(in 2021)

463.132 verlichtingstoestellen

36.536 kW aan geïnstalleerd vermogen

35.246 herstellingen/jaar

Geconsolideerde financiële balans

(in 2021)

234 miljoen €

totaal van de investeringen (netto)

1.267 miljoen €

geconsolideerde omzet (groep ORES)

Personeel

(in 2021)

2.306

actieve voltijdsequivalenten

110,6

telewerkdagen (gemiddelde per jaar)

20,29

opleidingsuren (gemiddelde per jaar per medewerker)

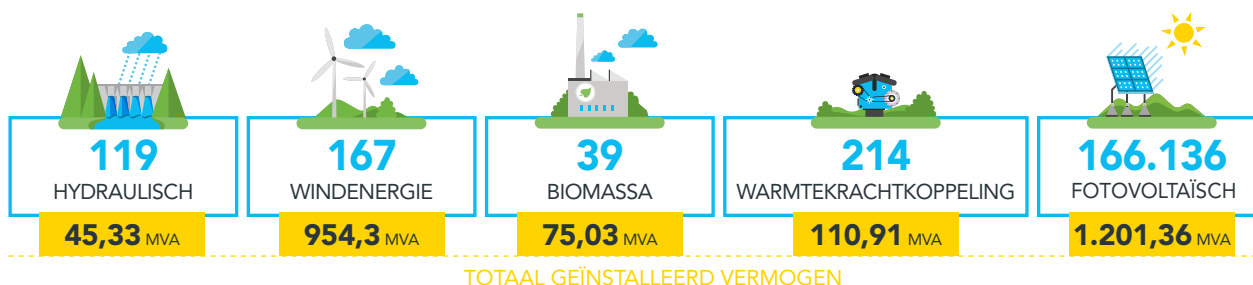

Aantal gedecentraliseerde producties

(toestand eind september 2022)

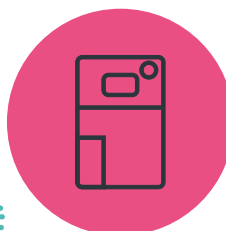
Aantal productie-eenheden (alle krachten samen) aangesloten op het ORES-net
& geïnstalleerd vermogen

Smart cabines

(toestand eind september 2022)

2.736

Geïnstalleerde digitale meters

(toestand eind september 2022)

97.082 Elektriciteit

4.923 Gas

CONTACTEN

www.ores.be

Klantendienst : 078/15.78.01

Herstelling : 078/78.78.00

Gasgeur : 0800/87.087

ORES Assets

Intercommunale coöperatieve vereniging
met beperkte aansprakelijkheid

Avenue Jean Mermoz, 14

6041 Gosselies

BTW BE 0543.696.579

RPR Charleroi

